

Asia: VN/20544/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi perusopetuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 pykälään koskien oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia?

Yksityiskoulujen Liitto ry on sitä mieltä, että pykälän ehdotettu muotoilu täsmentää oppilaan arvioinnin tavoitetta ja perusteita. Esityksen nykytilan esittelyn osuus on ansiokas ja siinä tuodaan tutkimusperusteisesti hyvin esille nykyisen arviointikäytännön ongelmia. Yhdenvertaisuuden ja koulutusjärjestelmän toimivuuden lisääminen ovat esityksen kannatettavia tavoitteita.

Ehdotetussa pykälässä määritellään Opetushallituksen toimivalta antaa tarkempia määräyksiä oppiaineiden vuosiluokan oppimäärän tavoitteista ja sisällöistä, jotka oppilaan tulee vähintään saavuttaa ja suorittaa hyväksytysti. Lisäksi määriteltäisiin kussakin oppiaineessa eri vuosiluokille sisällöt ja niiden vähimmäisosaamisen taso, joka oppilaan tulee hallita saadakseen alimman hyväksytyn arvosanan tai sanallisen arvioinnin voidakseen siirtyä vuosiluokalta toiselle. Yksityiskoulujen Liitto korostaa, että tällä ei saa heikentää opetuksen järjestäjän mahdollisuutta muodostaa opetusryhmiä eri vuosiluokkien oppilaista, jos opetuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä vaatii. Lisäksi tuntijakoa voidaan nykyisin soveltaa paikallisissa opetussuunnitelmissa ja siksi vuosiluokkiin sidotut tiukat arviointikriteerit ovat hankalasti sovellettavissa. Tämän poistaminen edellyttäisi mahdollisesti tuntijaon avaamista ja lainsäädännön isompaa uudistamista ja tähän ei ainakaan tällä esityksellä pyritä.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 a pykälään koskien oppilaan arvioinnista ja opinnoissa etenemisestä päättämistä?

Yksityiskoulujen Liitto kannattaa periaatetta, että luokalle jättämisestä säädettäisiin jatkossa lain tasolla. Pykäläehdotuksessa lähdetään siitä, että oppilas jää vuosiluokalle, jos hän ei ole perusopetuslaissa kuvatuista tukitoimista huolimatta saavuttanut vuosiluokkansa oppimäärän sisältävän yhden tai useamman oppiaineen tavoitteita ja hänen suorituksensa on hylätty. Yksityiskoulujen Liitto katsoo, että ei ole järkevää, että yksittäinen heikon suoriutumisen osa-alue estää vuosiluokalta seuraavalle etenemisen. Tämä edellyttää tietenkin, että oppilaalla on edellytykset suoriutua seuraavan luokka-asteen opinnoista.

Vuosiluokalle voitaisiin jättää myös yleisen koulumenestyksen vuoksi. Tällöin syynä voisivat olla esimerkiksi runsaat poissaolot. Yksityiskoulujen Liiton mielestä luokalle jättäminen ei saisi perustua kategorisesti runsaisiin poissaoloihin. Luokalle jättäminen ei muutenkaan ratkaise koulupudokkaiden kasvanutta ongelmaa. Poissaolojen aiheuttama oppimisvaje tulisi ratkaista muuten kuin pudottamalla nuori omasta sosiaalisesta viiteryhmästään.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 b pykälään koskien todistuksia?

-

Onko teillä muita huomioita esitykseen?

Esityksessä mainitaan, ettei muutoksilla ole taloudellisia vaikutuksia kunnille ja valtiolle. Yksityiskoulujen Liiton mielestä taloudelliset vaikutukset olisi syytä tarkastella kaikkien opetuksen järjestäjien osalta. Luonnoksessa mainitaan, että muutoksen toimeenpano edellyttää laajaa opetussuunnitelmatyötä. Näin ollen muutoksella on selkeästi kustannusvaikutuksia opetuksen järjestäjille. Lisäksi luokalle jättämisen lisääntyminen toisi varmasti lisäkustannuksia opetuksen järjestäjille.

Esityksen aikataulu on Yksityiskoulujen Liiton mukaan haastava. Laki astuisi voimaan 1.8.2027 ja paikallisten opetussuunnitelmien arvioidaan valmistuvan 1.8.2028 mennessä. Olisi selkeämpää, jos laki astuisi voimaan yhtä aikaa päivitettyjen opetussuunnitelmien kanssa.

Opetussuunnitelmatyötä on tehty viime vuosina hyvin pistemäisesti. Yksityiskoulujen Liitto katsoo, että voisi olla aika päivittää koko opetussuunnitelma.

Sutinen Jussi
Yksityiskoulujen Liitto ry